

A gépesített lövészezred támadóharcának fegyverzeti biztosítása, menetből végrehajtott erőszakos folyóátkelés esetén

Molnár András százados

A nagy mélységű és gyors ütemben folytatott támadás együtt jár a víziakadályok gyakori erőszakos leküzdésével. A víziakadályon általában menetből gyors ütemben és széles arcvonalon hajtunk végre erőszakos átkelést.

A Magyar Néphadsereg Harcászati Szabályzatának (ezred-ho.) 281. pontja meghatározza a menetből való erőszakos átkelés sikerének feltételeit.

Ezek egyike:

„- minden eszközzel pusztítjuk a víziakadályhoz vezető megközelítő utakon és a túlsó parton levő ellenséget”;

a fenti követelmény végrehajtásának anyagi-technikai alapját képezi (anyagi-technikai feltételeit biztosítja) a fegyverzeti biztosítás.

A várható harctevékenységi irányokban vizsgálva a terepet, igazolható a gyakori erőszakos átkelés szükségessége.

Az észak-olasz hadműveleti irányban 80 km mélységben (kb. ho. napi fea.) öt folyóakadály található: Pinka, Strem, Lafnitz, Rába, Mura. Mélységük 1-4 m között változik. szélességük 4-100 m-ig terjed.

A Duna-völgyi hadműveleti irányban 240 km mélységben 7 jelentősebb víziakadály van:

Traisen, Pielach, Erlauf, Ybbs, Enns, Traun, Salzach. Mélységük 1-4 m között, szélességük 40-100 m között változik.

A várható ellenség a mélybiztosítási övben, majd a fő ellenállási övben is tervezi kihasználni a folyók akadályjellegét. A folyók nyugati partja általában kedvező feltételeket teremt a víziakadályra támaszkodó védelem számára.

A csapatok lőszerfogyasztása a támadás általános lőszerfogyasztásától eltérő, az utánpótlás nagyobb jelentőséggel bír. A fegyverzeti veszteség megosz-lása, felderítés, összegyűjtés, javítás feltételei módosulnak az általános normákhoz képest.

Az erőszakos folyóátkelés fegyverzettechnikai biztosításának és lőszerbiztosításának sajátosságai szükségessé teszik részletes vizsgálatát.

Tanulmányomban csak a menetből való erőszakos átkelés fegyverzeti biztosításával foglalkozom.

A menetből történő erőszakos átkelés megszervezése és végrehajtása – a Magyar Néphadsereg Harcászati Szabályzatának előírása szerint – általános, valamint fegyverzeti biztosítás szempontjából nehezebb mint körletből. A fenti okok miatt a menetből végrehajtott erőszakos átkelés fegyverzeti biztosításának általános elvei érvényesek a tervszerű előkészítés után végrehajtott erőszakos átkelés fegyverzeti biztosítására.

Célom: összefoglalni a fegyverzeti biztosítás lehetőségeit, eszközeinek, erőinek célszerű felhasználását a gl. ezred menetből történő erőszakos folyóátkelése esetén.

Ezek tisztázása nagyban segíti a gl. hadosztály menetből végrehajtott erőszakos átkelésének megszervezését is, hiszen a hadosztály első lépcső ezredei hajtanak végre erőszakos átkelést, a többi egysége átkelést hajt végre.

A gépesített lövészezred fegyverzeti biztosításának sajátos, főbb befolyásoló tényezői, erőszakos folyóátkelés körülményei között:

– az előkészítésre, felkészülésre rendelkezésre álló idő, a felkészülés körülményei. (Az ezred fegyverzeti feltöltöttsége, a fegyverzet technikai állapota, a fegyverzeti alegységek állapota, teljesítőképessége, az esetleges megerősítés, támogatás mértéke stb.);

– a folyóakadályig való kijutás harccal, vagy harc nélkül történik. (Ez meghatározza a keletkezett veszteségek mennyiségét és a felhasznált lőszer mennyiségét és elosztását);

– a harctevékenység végrehajtásának rendje, (a parancsnok elhatározása);

– a htp. átszállítására rendelkezésre álló eszközök mennyisége és elosztása, alkalmazásának rendje;

– az első lépcsőben átkelt alegységek várható veszteségei és a lőszerfelhasználás szükségessé teszi-e kiegészítő készletek kiegészítését, vagy ellátást, megerősítést közvetlenül az átkelést követően, az ezred LER átkelése előtt;

– a harcoló alegységek és a fegyverzeti alegységek mozgékonyasága, technikai eszközei úszóképessége közötti eltérés.

Ezek közül a lényegesebbek az alábbiak:

a) A gl. szd.-ok (a szd. anyagok kocsiját kivéve) képesek saját erőből, műszaki megerősítés nélkül átkelni.

b) A SZTRELA-1 üteg harci gépei önerőből átkelnek, a lőszeres kocsijai nem.

c) Az RPT üteg harci gépei képesek az átkelésre.

d) Az önjáró 122 mm tar. ü. képes az átkelésre.

e) A hk. z. századai víz alatt képesek az átkelésre.

A századok, ütegek (az av. ütegek kivételével) képesek önerőből végrehajtani a folyóakadályon az átkelést, a szd. (ü.), zászlóalj és ezred lőszer szállító járművei közül egy sem.

Hasonlóan az ütegek, zászlóalj, ezred javítószervei sem képesek a vízi akadály leküzdésére. Ez egyes esetekben az adott alegység rövid idő alatti harcképtelenségét okozhatja. Például a SZTRELA-1. üteg esetében percek alatt elfogyhat a magával szállított lőszer.

– Az erőszakos átkelés után folytatandó harctevékenység méretei lehetővé teszik-e a fegyverzeti alegységek átkelését, vagy nem. Egyes esetekben előfor-

dulhat, hogy az ezred első lépcsői átkelnek a folyón, a többi alegységek az innesső parton maradnak az ezred harcból való kivonásáig;

- a fegyverzeti alegységek manőverének lehetőségei korlátozottak az átkelés idejének, helyének pontos meghatározottsága miatt;

- általában a folyón egyirányú átkelés lehetséges, amely korlátozza az ellátási lehetőségeket. A folyóakadályon való átkelés fő iránya megegyezik a támadás irányával, ezért nehéz a leürített járművek visszahozása, a javításra szoruló eszközök hátraszállítása;

- az FVSZ vezetésének operativitása korlátozott a szigorú központi szabályozás, valamint az összeköttetés körülményessége miatt;

- a fegyverzeti alegységek csak a csapatok közvetlen ortalma mellett tevékenykedhetnek. Ezt indokolja az ellenséges csapatok visszavonuló részeinek tevékenysége, valamint az helyzet gyors változásai.

A fenti tényezők figyelembevételével, az általános elvek alapján megszervezhető az erőszakos átkelés fegyverzeti biztosítása. Ezen tevékenység túlnó az ezred FVSZF hatáskörén, azonban a logikai kapcsolatok feltárása miatt az egész folyamattal kell foglalkoznom. Az ezred fegyverzeti biztosításának egyik alapvető ága a lőszerbiztosítás.

Alapvető követelményként támaszthatjuk a következőket a lőszerbiztosítással szemben:

- a csapatok mindenkor rendelkezzenek a tervezett feladatok végrehajtásához szükséges lőszerrel a kellő helyen, időben és minőségben;

- a lőszerlépcsőknél legyen elegendő mennyiségű és nomenklatúrájú lőszer-tartalék;

- a felhalmozott lőszerkészletek ne akadályozzák a csapatok mozgását. Felesleges, vagy nehezen szállítható készleteket ne hozzon létre, mert ezek nagy valószínűséggel megsemmisülnek, vagy nagy távolságra lemaradnak a csapatoktól;

- az ellátás, szállítás saját eszközökkel, illetve minimális mennyiségben bevont eszközökkel végrehajtható legyen.

Általában az áttörés normáival számolunk az átkelés tüzelőkészítésére. Időtartama, felépítése, a szükséges lőszer mennyiség alapvetően a megközelítési útvonalak számától, állapottól, a terep fedettségétől, valamint a saját csapatokra hatni képes ellenséges tüzfegyverek számától, lehetőségeitől, csoportosításától és a műszaki berendezettség fokától függ. Az esetek többségében 20-40' időtartamú TEK elegendő, ami 0,5-0,8 ja. lőszerfelhasználást jelent.

A túlparton 10 km mélységig való kijutáshoz szükséges lőszer 0,5-0,6 ja. Lövész és pct. lőszer felhasználással a TEK idején nem kell számolni a gépesített lövészzászlóalj vonatkozásában. Jelentős pct. lőszer felhasználás lehetséges az átkelést követő időszakban, ha az ellenség tartalékai ellenlökést hajtanak végre. Ha a folyóhoz való kijutásig jelentős lőszerfelhasználás nincs, akkor az átkelés előtt (a kiegészítő készleteket is figyelembe véve) nincs szükség utánpótlásra, a zászlóaljjak vonatkozásában. A folyóakadály eléréséig folytatott harc alatt lehetséges nagyobb mérvű lőszerfogyasztás is.

Az erőszakos átkelésben részt vevő alegységek elrendelt készletre való feltöltéséhez szükséges lőszer mennyiséget az átkelés előtt kell biztosítani. Ez egyes esetekben - a TEK-re tervezett lőszerrel együtt - meghaladhatja a lőszer-

tár szállító kapacitását. Ilyenkor célszerűnek látszik az előjáró eszközeivel a tüzelőállásba szállítani a lőszert, az alárendeltek üres szállító járműveit vételezésre berendelni. Ezt indokolja az idő rövidege, amely nem teszi lehetővé a többszöri átrakást.

Ha az előjáró a csapatok átkelése után (a raktár átkelése előtt) az innenső partra szállít nagyobb mennyiségű lőszert – ami igen valószínű, ha a folyóakadályon való erőszakos átkelés TEK-éig nem szállított – a parancsnoktól számvetések alapján az ellátás érdekében működő átkelő eszközöket, légvédelmi biztosítást, rakodó erőt, közvetlen biztosító erőket, gimű, technikai biztosítást kell kérni. Ezek egybehangolt működésének megszervezése meghaladja a gl. ezred FVF lehetőségeit, ezért összefegyvernemi törzs tevékenységét igényli. Általában lebecsülik ennek jelentőségét, ezért néhány gondolatban célszerűnek tartom kitérni vizsgálatára.

Az lég gyakori – 20 km-kénti – folyóakadályok leküzdése a harcoló alegységek műszaki biztosítása érdekében is megköveteli a műszaki eszközök többszöri, feszes igénybevételét.

A lőszerraktár – a szállító járművek technikai adottságai miatt – nem képes önálló átkelésre. Hidak és egyéb átkelőhelyek korlátozottan állnak rendelkezésre, azok rombolásával is számolni kell. Az épségben maradt hidak, valamint a hadosztály és HDS eszközeivel létrehozott átkelőhelyek igénybevételét a hadosztály és HDS PK tervezi. Engedély nélkül a komendáns szervek az átkelést megakadályozzák. Elvként elfogadható az az ellenérv, hogy a hadosztály úgy tervezi a kiszállítást, ellátást, hogy az a túlpartra essen. Ha 20 km távolságot feltételezünk két folyó között, figyelembe vesszük a felzárkózás lehetőségeit, a csapatok támadási ütemét, akkor könnyen belátható, hogy az így tervezett ellátás egy másik folyóátkelés előtt történik.

Ezért feltétlenül szükséges, hogy a PK-ok és törzseik kellő figyelmet szenteljenek e kérdésnek, hiszen az előzőekben már ismertetett lőszerfelhasználási irányszámok feszített ellátási – szállítási tevékenységet feltételeznek, amelyek végrehajtásának hiányában a csapatok nem képesek feladatuk teljesítésére, vagy indokolatlanul nagy veszteségeket szenvednek.

Külön nehézséget jelent az általános előremozgással szemben az üres szállító járművek hátravonása, átkelésének megszervezése.

A fentieknek az összefegyvernemi törzsek által történő feszes megszervezése biztosíthatja csak a nagy mennyiségű lőszer átvételét, csoportosítását, a több etap-ban történő szállítást, a folyón két irányban történő többszöri, percre nem tervezhető átkelést, valamint az ellenség behatása elleni védelmet. A lőszerkészletek kiszállítása, átadása után a raktári lépcsőben levő lőszer átszállításával az ezred lőszerraktár is áttelepül a túlpartra, ahol a továbbiakban szokásos tevékenységét végzi.

Sajátos feladatként jelentkezik a harckocsi zászlóalj feltöltése, ha a folyóakadályig harcolni jutott ki és víz alatti átkelést hajt végre saját csapatok (esetleg ldt.) fedezete alatt. Ebben az esetben elegendő lőszerral és szállító járművel biztosítani kell a harckocsik közel egyidejű feltöltését, amelynek időtartama nem haladhatja meg a hermetizálási körletben töltött időt. Bizonyos mértékű túlbiztosítással kell számolni, ezért a hüvelyeken, üres ládákon kívül a feltöltés után változó mennyiségű lőszer marad a szállító járműveken. Ezek csoportosítására a hüvelyek, ládák hátrahagyására megfelelő időt kell számvetni.

Az EVO-ként ténykedő megerősített gl. (hk.) zászlóalj feltöltésére, a

TEK-re szükséges lőszer biztosítására a zászlóalj megerősítő tüzérség részére az innessó parton nincs lehetőség, ezért a kiküldönítést megelőző időszakban fel kell tölteni, illetve megfelelő kiegészítő készletekkel és ezek szállítására szolgáló járművekkel meg kell erősíteni. A kiegészítő készletek meghatározásánál rendkívül körültekintően kell eljárni, mert a kiküldést követően a beavatkozás rendkívül körülményes.

Az alegységek átkelését követő első időszakban a szd. (ü.) lőszerlépcsők, majd a zászlóalj LER-ek jelentősége rendkívül nagy. Ez különösen a PG-9V, PG-7V, valamint a légvédelmi és pct. lőszerből történő ellátásnál jelentkezik.

Az átkelést követő időszakban számolni kell az ellenség harcokcsi csapatainak és légierejének nagyerejű csapásaival. Ez a fenti lőszeres fogyasztását jelentősen megemeli. Figyelembe véve a fegyver mellett szállított mennyiséget, (egyes fegyvereknél néhány db csupán) gyors utánszállítást követel meg. Ennek figyelembevételével a szd. (ü.) és zászlóalj lépcsőkben kiegészítő készleteket célszerű létrehozni. Nagyságát két tényező optimalizálása útján határozhatjuk meg. Térnyerés esetén csak az a lőszerkészlet realizálható, amelyet a fegyverrel együtt vonhatunk előre, illetve sikeres ellenséges ellenlökés esetén a készletek hátravonhatóak legyenek. A másik szempont a maximális ellátási biztonságra törekvés. Egyes lőszerlépcsők megsemmisülése, az átkelés időszakos megszakadása sem veszélyeztetheti a sikeres harctevékenységet. Ezen szempontok figyelembevételével az alábbi kiegészítő készletekkel számolhatunk:

szd. (ü.) lépcsőben:

PSZH lőszer	0,5 ja.
120 mm av. lőszer	0,2 ja.
57 mm pct. lőszer	0,5 ja.
PG-9V	0,5 ja.
122 mm tar. lőszer	0,5 ja.

zászlóalj lépcsőben:

82 mm av. lőszer	0,2 ja.
120 mm av. lőszer	0,2 ja. (csak megerősített z. LER)
PG-9V	0,5 ja.

A fenti lőszer szállításához a szállítótér szervezetszerűen biztosítva van. Az alegységek lőszerkészleteit a következő módon célszerű átszállítani:

- a PSZH „MK” + „KK” lőszerrel kel át;
- a 82 mm av. lőszerével együtt kompákelő eszközökön kerül átszállításra;
- SZPG-9 a kezelőkkel a LUG-al kerül átszállításra;
- RPT önállóan az EVÉD z. után kel át, a szükséges 3 feltöltést képes szállítani;
- 122 mm öj. tar. ü. úszóképes, lőszerét szállítani tudja: „MK”-4 db mennyiségben. Ennek kimálházásáról, szállításáról gondoskodni kell.

Technikai megfontolásokból következően leghamarabb az első deszantátkelőeszközökből erre a célra biztosított LUG-al juttatható át a pct. szakasz. Ha ez harcászati szempontból kései, akkor fontolóra kell venni úszójárművekkel való ellátását.

Az ezred lőszerraktár CS+3 óra körüli időben kel át a htp. I. lépcsőjében az ezred, illetve hadosztály által létesített hídon, esetenként kompokon.

Lehetőség nyílik szükség esetén a htp. II. lépcsőjében CS+5-6 órai átkelésre is. Általában az átkelés időszakában, az átkelt lőszerraktár településéig nem számolunk ellátással.

Az alegységek ezred által történő ellátását három etap.-ra célszerű osztani:

1. a felkészítés időszakában végzett feltöltés,
2. a folyóakadály innenső partján végzett feltöltés,
3. a túlparton végzett feltöltés.

A három közül alapvető az első és a harmadik etap., a második csak kényszerítő körülmények hatására realizálódik.

A folyóakadály innenső partján végzett feltöltést számos körülmény nehezíti.

Az ellenség tevékenysége miatt idő és terepszakasz eltolódások lehetségesek, az utak, műtárgyak rombolása valószínű. Az innenső parton levő ellenség közvetlenül veszélyezteti a lőszerszállítmányokat.

A csapatok a víziakadályhoz való kiérkezés után azonnal átkelnek, pontosításra nincs idő. Ezen körülmények miatt ide csak a feltétlenül szükséges, elkerülhetetlen esetben célszerű feltöltést tervezni.

Ezen szakaszoknak megfelelően működnek a lőszerszállító elemek:

- a felkészülés időszakában az ezred rakt. zászlóalj LER. A szd. (ü.) lőszerellátó pontok differenciáltan működnek;
- az átkelés előtt szükség szerint részlegesen települ az ezred raktár, valamint az utánpótlást fogadó LEP;
- átkelés után valamennyi lőszerbiztosító elem települve látja el az alegységeket, szükséglet szerint szállít ki.

Ha a gl. ezred., gl. hadosztály EVO-ként támad, néhány vonatkozásban eltérés tapasztalható. Minden esetben kell lőszerfelhasználással számolni a folyóhoz való kijutás időszakában, melyet pótolni kell az átkelés megkezdése előtt. Ha az ezred feladata az átkelőhely birtokbavétele és a fő erők átkelésének biztosítása, akkor a túlparton birtokba vett 4-5 km mély terület nem biztosítja a szakalegységek elhelyezését, átkelés nélkül kell a feladatot ellátni. Előfordulhat, hogy az EVO ezred hadtápját a fő erők beérkezése után vonják előre. Ebben az esetben is szükséges az ezred lőszerraktár, valamint a kiegészítő készletek előrevonása, telepítése. Ez többet feladatot jelent a fegyverzeti főnöknek: az előrevonást, minden oldalú biztosítást, őrzés-védelmet, vezetést önállóan kell végrehajtani. Célszerű az ezred lőszerraktárát valamely harcászati elem fedezete mellett előrevonni, híradó eszközrel megerősíteni és a H-ról vezetni. Az ezred a fő erők beérkezéséig utánpótlással nem számolhat, ezért rendkívül fontos a kiegészítő készletek megfelelő csoportosítása, lépcsőzése, az információs rendszer feszes működtetése.

Egyes lőszerfajtákból aránytalan felhasználás lehetséges. Ezt ellensúlyozni lehet alegységek közötti átcsoportosítással, vertikális manőverrel, vagy azonos rendeltetésű, esetleg helyettesítő lőszerfajták súlyozott felhasználásával. A rendelkezésre álló rövid idő miatt a pct. lőszer, tü. és hk. lőszer, av. lőszer, lé. lőszer, esetenként PSZH lőszer vonatkozásában kerülhet sor manőverre.

Ha az ezred raktár az innenső parton marad, nem célszerű az ezred lépcsőben kiegészítő készletet képezni, sőt készletéből meg kell erősíteni az alegységeket. A megerősítés olyan mértékű legyen, hogy ne legyen szükség előre-

láthatóan utánpótlásra. Lehetőség szerint 1-2 úszójárművet kell az alegységek átkelése után az ezred raktár rendelkezésére bocsátani a terven felüli felhasználások, veszteségek pótlása érdekében.

Ha az ezred hadtáp az ezreddel együtt kerül előrevonásra, a FVF a HVP-ről, ha nem, akkor a H-ről vezeti a lőszerbiztosítást. Az első esetben közvetlen összeköttetést kell biztosítani. Az átkelés időszakára olyan málházást kell végrehajtani, amely 1-2 gk. megsemmisülése esetén is biztosítja minden lőszerből az alapkészleteket.

Ha a fő erők előretörése a vártnál lassúbb, vagy nagyerejű ellenség pusztítása miatt rendkívül nagy a lőszerfelhasználás, akkor egyes lőszerből esetleg helikopteres ellátást lehet kérni az előljárótól. Ennek beérkezéséig alkalmazni kell a lőszermanőverek különböző formáit, majd az újonnan érkezett készletek elosztása történik meg.

A fentiekén kívül a konkrét helyzetek, más eltérő követelményeket is állíthatnak a lőszerbiztosítás elé, melyeket előre pontosan meghatározni nem lehet.

A fegyverzet-technikai biztosítás megszervezése, végrehajtása, elemei

A hadosztály első lépcsőjében támadó gl. ezred menetből történő erőszakos folyóátkelésére sor kerülhet:

- saját csapatokon keresztül, azok fedezete mellett,
- üldözés során.

A fegyverzettechnikai biztosítás megszervezése és végrehajtása bonyolultabb az üldözés során létrejövő erőszakos folyóátkelés során. Ez tartalmazza a másik eset végrehajtandó feladatait is, csak az idő rövidebb, a lehetőségek szűkebbek. Ezért alapvetően a második esetet elemzem, mely érvényes az előbbire is, egyes tevékenységek elhagyásával.

A gépesített lövészezred fegyverzettechnikai biztosítását befolyásolja az ezred előző tevékenységének, a folyóakadályig való kijutás módjának hatása a fegyverzet feltöltöttségére, technikai állapotára, személyi állomány feltöltöttségére, kiképzettségére, teljesítőképességére. Figyelembe kell venni a folyóakadály leküzdésének körülményeit, a további harctevékenység által támasztott követelményeket is.

A fentiek alapján a fegyverzet-technikai biztosítás megszervezése, végrehajtása, elemei, azok tartalma és megvalósulása számtalan módon történhet. Általánosan megállapítható, hogy a megszervezés rendkívül bonyolult, mert a megszervezés időszakában kettős tevékenységet kell folytatni. Egyrészt megszervezni az erőszakos folyóátkelés fegyverzettechnikai biztosítását, másrészt vezetni a támadás (üldözés) fegyverzettechnikai biztosítását.

Az üldözés során különösen gyorsan változik a helyzet, vagy a csapatok támadási üteme, nehezebb az összeköttetés. Egyenlőtlen veszteségek keletkezhetnek, előre nem látott helyeken, mértékben és eszközökben.

A fegyverjavító műhely települése esetén nagy távolságra lemaradhat, amely lemaradás veszélyezteti az időbeni helyszíni javítás végrehajtását. Az ellenség visszamaradott erőinek tevékenysége megsemmisüléssel fenyegeti a fegyverjavító műhelyt.

A fentiek alapján célszerű a technikai kiszolgálás és a javítás három időszakát megkülönböztetni.

1. A támadást (üldözést) megelőző felkészülési időszak.
2. A folyóakadály megközelítésének és az átkelés végrehajtásának időszaka.
3. A túlparton végzett tevékenység időszaka.

Átfogó jellegű technikai kiszolgálás lehetséges és szükséges a támadást (üldözést) megelőző időszakban, majd a kivonás után, illetve a nap végén.

A javítási igények 80%-a a túlparton jelentkezik. A javítások elvégzése rendkívül nehéz a folyóakadályig való kijutás időszakában, valamint a fegyverjavító műhely átkelés utáni településéig.

A fegyverjavító műhelyt előrevonás után a víziakadály előtt 5–6 km-rel a STGYH-en célszerű telepíteni, ahol helyszíni (elsősorban kis időigényű) javításokat végez. Előrevonását, őrzés-védelmét, telepítését, mindenoldalú biztosítását a páncélos és gépjármű javító műhellyel egybehangoltan kell megszervezni. 4–5 órai egy helyben tartózkodással számolhatunk, amely nem biztos, hogy elegendő valamennyi kisjavítás elvégzéséhez. A nem javítható eszközöket elő kell készíteni átadáshoz. Sérült, javításra szoruló eszközt a túlpartra átvinni a csapatok harcrendjében csak rendkívül indokolt esetben célszerű. Ennek az az oka, hogy a túlparton nagy a javításra szoruló eszközök száma, a folyón való átszállítás problémát okoz. Csak a mozgásképes, rövid idő alatt az ezred erőivel, eszközeivel javítható fegyverzeti eszközöket vonjuk előre.

Ha a csapatok a túlpartról 10–12 km-re eltávolodnak, (CS+4–5 óra) áttelepül a fegyverjavító műhely a túlpartra kijelölt STGYH-ra. Szigorúan be kell tartani az átkelési grafikont. Be nem fejezett javítás esetén is a meghatározott átkelési időhöz kell igazítani a fegyverjavító műhely tevékenységét. A műhely javítási munkáiban döntő a túlparti STGYH telepítése, hiszen a veszteségek 80%-a itt keletkezik. A sérülések koncentrált jellege, az ellenség folyamatos tevékenysége, az átkelés meghatározó jellege miatt a javító műhely megosztása nem célszerű, ugyanakkor a helyszíni javítások szükségessége és jelentősége nő. Szóba nem jöhet az a megoldás, hogy a javításra szoruló eszközöket a folyó mögé hátravonjuk, majd a javítás végrehajtása után ismét átszállítsuk a túlsó partra. Többszörös eszközigeny mellett az ellenség behatásának is fokozottan ki lenne szolgáltatva, így az eszköz. Ezen ellentmondás feloldása igényli az általánostól eltérő megoldások alkalmazását. Lehetséges az alegységek (elsősorban az ezred azonos típusú fegyvereit koncentrált alegységek) megerősítését végrehajtani javító készlettel, esetleg 1–2 fő szerelővel. Ebben az esetben például a 120 mm aknavető üteg az ezred rendelkezésére álló 2 készlet 120 mm aknavető javító készletből az egyiket megkaphatja. Így az állományába tartozó kettős beosztású szerelőkkel az alkatrészcsere javításokat képes elvégezni. A szükséges szerszámokkal az egységfelszerelés és az ütegfelszerelés ládáit el vannak látva.

Az ezred javító műhely állományába tartozó szakszerelőkkel történő megerősítést nagyon meg kell gondolni. Az ezred fegyverjavító műhely állománya gyengül, teljesítőképessége csökken. A szakszerelő sem képes az adott eszközökkel többet megoldani, mint a megfelelően kiképzett kettős beosztású szerelő.

A veszteség esélye rendkívül nagy, a találkozás lehetősége az adott helyen kicsi, mert a találkozásra kijelölt hely erre alkalmatlanná válhat, illetve 1–2 fő szállítóeszköz nélkül nehezen mozog.

A rendkívül indokolt esetben létrehozott megerősítő erőket célszerű körlettől-körletig, illetve a harcfelelő teljesítéséig adni. Bevonására felhasználhatók

a kiszállítás után visszatérő lőszerszállító járművek, önállóan, vagy vontatókkal, együttesen ténykedő javítócsoportok alkalmazása nem célszerű. A harctevékenységek gyors változása, a megfelelő összekötöttség hiánya miatt ezek tevékenységének eredménye nem számottevő, megsemmisülésük esélye nagy.

Ha az ezred EVO-ként kerül alkalmazásra, akkor néhány eltérő vonás jelentkezik a fegyverzettechnikai biztosítás megszervezésében és végrehajtásában. A készenléti idő korábban van, mint a hadosztály többi csapatánál. Ennek elérése érdekében a felkészítési időre általában segítséget kap a hadosztály fegyverjavító műhely erőiből. Az ezred javító műhely a megerősítő erőkkel együtt elvégzi a javításokat, és felkészül feladatának végrehajtására. A fennmaradó időben segítséget nyújt az alegységeknek a technikai kiszolgálások végrehajtásában.

Az előrevonás előtt célszerű a megerősítő eszközöket besorolni az alegységek menetoszlopába. A fegyverjavító műhely megosztása irányokban történő tevékenység esetén lehetséges, egyéb esetben nem célszerű.

Az előrevonás, a folyóhoz való kijutás időszakában a fő feladata a fegyverzeti eszközök menetképességének helyreállítása a csapatoktól való leszakadás nélkül. A tüzérség menetvonalain célszerű a tüzéralegységek menetoszlopainak végére (FVJCS) fegyverjavító csoport besorolása, mely a tüzéralegységekkel kel át. Ezen fegyverzeti javító csoport személyi állománya: 1-2 fő szerelő, valamint a megfelelő javító készletből 1 készlet. Műhelygépkocsi megerősítést adni nem célszerű.

Ha az ezred feladata: hídfő birtokbavétele, a hadosztály fő erői átkelésének biztosítása, akkor az innenső parton települ a fegyverjavító műhely, a túlparton esetleg FVJCS működhet. Alapvetően a tüzérség tevékenységéhez, áttelepüléséhez kell kötni a fegyverjavító műhely feladatát.

Összességében jellemző sajátosságnak tekinthető, hogy az átkelés időszakában keletkező veszteség döntő hányada vissza nem térő veszteség. Ha a túlparton az ellenségnek szervezett védelme és le nem fogott tüzeszközei vannak, az átkelőeszközökkel együtt jelentős egynemű veszteségek keletkeznek: pl. egy zászlóalj aknavető üteg fele, vagy teljes zászlóalj pct. szakasz semmisülhet meg egy LUG-al.

A folyóakadály előtt célszerű hátrahagyási körletet kijelölni. Ennek helye általában egybeesik a hermetizált, illetve megindulási körlettel. A vezetőkön kívül más kezelő személyzet általában nem marad hátra, mert ezekből pótolják a veszteségeket. A fegyverzettechnikai biztosító elemek feladata (együttműködve a gépjármű vontató csoportokkal) a hátrahagyott eszközök eljuttatása a STGYH-ra, őrzése, védelme, javítás utáni visszajuttatása a szervezett-szerű helyekre.

A javítás optimális megszervezésének akadálya páncélozott, úszó, javítókarbantartó járművek hiánya. Ilyen eszközök alkalmazása biztosítaná az átkelés alatt sekélyebb vízben elsüllyedt eszközök mentését, a fegyverzettechnikai biztosítás rugalmas végrehajtását, az ellenséghez közelebb eső terepszakaszon végzett javítást.

Összegezve megállapítható, hogy a gépesített lövészezred erőszakos folyóátkelésének fegyverzeti biztosítása nincs minden részletében megoldva.

Ellentmondás jelentkezik a következő területeken:

- harckocsizászlóalj, gépesített lövészzászlóalj mozgékonyasága, úszóképessége

sége és a lőszer szállító járművek úszóképessége között meglevő különbség a csapatok javára;

- a csapatok tervezett nagyütemű támadása miatt a műszaki csapatok átkelő eszközei rövid ideig vannak az adott víziakadályon, a fegyverzeti biztosítást végrehajtó alegységek tevékenysége hosszabb ideig az innenső parton lenne szükséges;

- az átkelő eszközökön folyó forgalom egyirányú (a támadás irányába) megszervezése és az ellátást végző lőszerszállító járművek kétirányú mozgása között;

- a páncéltörő eszközök egy része PSZH-n kerül átszállításra, azonnal szükség van rá, lőszere csak később kerül át a túlpartra;

- a javító erők által végzett helyszíni javítás iránti igény nő az átkelést követő első időszakban, amikor ez nem lehetséges, a javító erők páncélvédettségének és úszóképességének hiánya miatt;

- a hadtápvezetési pont jelentősen lemarad, a helyzet gyors változásai miatt a fegyverzeti biztosítás operatív, helyszíni vezetésére van szükség;

- a javító erők lépcsőzését nem követi a javító eszközök, alkatrészkészletek lépcsőzése;

- a nagy támadási ütem, a bonyolult viszonyok mellett a javítókapacitás csökken, a technika bonyolultabbá válása miatt nő a javítási munkai igény.

Az ellentétek a fejlődéssel együtt rohamosan éleződnek, megoldásuk hosszú időt igényel, ezért már most célszerű néhány utat kijelölni.

Az üteg és zászlóalj szervezetébe tartozó fegyvereket és lőszereket úszó járműveken kell elhelyezni, melyek a gépesített lövész és harcokosi, tüzér és légvédelmi tüzér alegységekkel képesek együtt mozogni. Az ezred raktár lőszerkészleteinek egy részét páncélozott, úszó járművekkel kell szállítani.

Az ezred javító műhelyt el kell látni legalább egy úszó járművel, megfelelő kereső és mentőfelszereléssel.

A zászlóalj és üteg (szd.) fegyvermestereket megfelelő javítási eszközökkel kell ellátni, vagy őket az ezred javító műhelybe összevonni. Az ezred fegyverzeti főnöknek megfelelő híradórendszerrel, mozgási lehetőséggel kell rendelkeznie a rugalmas, operatív vezetés érdekében.

A fentiekkel a legégetőbb problémák egy része megoldódik. Továbbra is megmarad, sőt nő az ellentmondás a technikai eszközök kiszolgálási, javítási idejének növekedése, és a rendelkezésre álló idő között. Ennek feloldását távlatilag csak a javító és a kezelő állomány képzettségében meglevő különbségek csökkentésével, az egyszerűbb javítási feladatok lelépcsőzésével tudom elképzelni.